Aan de gemeenteraad van Oss

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
5 april 2022		M. Remmits	

Onderwerp
Raadsinformatiebrief "ontwikkelingen en financiering transitie GI's Noordoost Brabant"

Geachte raadsleden,

In deze raadsinformatiebrief informeer ik u over de recente ontwikkelingen en de stappen die de afgelopen periode zijn gezet om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren in kwetsbare situaties tijdig de juiste hulp krijgen. Het betreft kinderen van wie de opvoedsituatie ernstig te wensen overlaat, waardoor een gezonde ontwikkeling bedreigd wordt. In die gevallen wordt ingegrepen middels een Rechterlijke machtiging die uitgevoerd wordt door de jeugdbescherming of jeugdreclassering van een gecertificeerde instelling (GI).
Op 11 oktober 2021 heb ik hierover in een technisch overleg met u gesproken en de laatste raadsinformatiebrief dateert van 8 december 2021. Graag informeer ik u via deze raadsinformatiebrief over de laatste stand van zaken.

Aanleiding
In de provincie Noord-Brabant hebben we vier GI's die jeugdbeschermingsmaatregelen uitvoeren en daarvoor een contract hebben met de gemeenten. De continuïteit van deze zorg is al lange tijd in het gedrang:

- Er is onvoldoende direct beschikbare passende hulp die de GI's moeten inzetten tijdens hun betrokkenheid bij een gezin;
- Er is een enorm verloop en tekort aan gekwalificeerd personeel;
- Er is sprake van ingrijpende problematiek in de bedrijfsvoering en de financiële gezondheid van Jeugdbescherming Brabant (JBB), veruit de grootste GI.

Een aantal zaken uitgelicht

Stand van zaken opnamestop 2021 en arbeidsmarktproblematiek

Jeugdbescherming Brabant (JBB) en de William Schrikker Stichting (WSS) zagen zich in het voorjaar 2021 genoodzaakt om een opnamestop in te stellen. Een eenzijdig besluit en een zeer uitzonderlijk, ultiem middel. Doel van de opnamestop was de dienstverlening aan bestaande cliënten en het personeel te beschermen. Beschermen tegen overbelasting, verdergaande verschraling van de zorg en tegen calamiteiten.

Van 21 juni tot 15 december 2021 had JBB dus de gedeeltelijke instroomstop, waardoor in deze periode ongeveer 180 kinderen niet door JBB zijn begeleid. Om de veiligheid van deze kinderen te waarborgen, hebben gemeenten een crisisorganisatie ingericht onder aansturing van de GI WSS. Het niet voldoen aan de normen en de instroomstop heeft er toe geleid dat de Inspectie alle Brabantse jeugdzorgregio's onder verscherpt toezicht heeft geplaatst.

De problemen in de jeugdbescherming in Brabant bleken representatief voor de landelijke staat waarin deze sector verkeert. De sector kan sindsdien rekenen op niet aflatende aandacht van lokaal bestuur, ministeries, inspectie, tweede kamer en de pers.

Inmiddels hebben JBB en de WSS de opnamestop beëindigd. Kinderen die voor het eerst met de jeugdbescherming te maken krijgen, kunnen weer direct na uitspraak van de rechter aan JBB en de WSS worden toegewezen. Om de verdeling van nieuwe casuïstiek secuur te doen, binnen organisaties waar het personeelsbestand nog steeds een fragiele kwestie is, zijn werkprocessen ingericht voor 'triage' en uitdeelbeleid.

Passende hulp tijdens maatregel

Wat betreft de passende hulp die tijdens de maatregel moet worden gerealiseerd, kan gemeld worden dat er nog steeds een daling zichtbaar is van het totaal aantal kinderen dat in Brabant te lang wacht op de passende hulp vanuit de GI. Momenteel zijn dat er 20 voor Brabant, waarvan 7 uit de regio Noordoost.

Arbeidsmarktproblematiek

De arbeidsmarktproblematiek is nog steeds groot. Dit geldt niet alleen voor de GI, maar voor de hele (jeugd)zorg. In november 2021 is er een projectleider arbeidsmarkt aangesteld die een plan maakt voor de zorg in Noord Brabant. Het plan gaat uit van innovatie en behelst onder andere initiatieven zoals leer-werktrajecten, traineeprogramma's, uitwisselingsprogramma's, zij-instromers, positieve framing van het werken in de jeugdzorg, aantrekkelijk werkgeverschap en werken met administratieve & juridische ondersteuning.

Stand van zaken verscherpt toezicht

Eind januari 2022 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IG&J voortaan Inspectie) een hertoetsing gedaan. De rapportage van deze hertoetsing is inmiddels gepubliceerd op de website van het IG&J (https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2022/03/24/rapport-jeugdbeschermingsregio-brabant).

De Inspectie heeft besloten de situatie van de jeugdbescherming in Brabant te blijven volgen middels verscherpt toezicht:

1. De Inspectie stelt vast dat de vijf samenwerkende jeugdzorgregio's in Brabant voor wat betreft de jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel die wordt uitgevoerd door JBB, niet voldoen aan de normen van 'tijdig een vaste jeugdbeschermer' en 'tijdig een gedragen koers'.
2. De Inspectie stelt tevens dat de jeugdzorgregio's in Brabant er nog niet in slagen om tijdig passende hulp te bieden aan elk kind met een jeugdbeschermingsmaatregel.

De samenwerkende regio's in Brabant zijn afgelopen periode in constructief overleg met de Inspectie geweest. Toch is de bovenregionaal bestuurlijk geformuleerde reactie op het meest recente inspectierapport kritisch.

- Zo werd verwacht dat de Inspectie een belangrijk deel van de rapportage zou besteden aan een beeld van de vijf afzonderlijke regio's in Brabant. Dit om van elkaar te kunnen leren en om de vertaling van opgaven binnen de eigen regio verder aan te scherpen.
- Het perspectief van de rapportage is eenzijdig het perspectief van de GI en dan met name vanuit JBB. In het rapport werd graag de input van gesprekken met kinderen, ouders, (gemeentelijke) professionele hulpaanbieders en de drie andere GI's terug gezien. Dit had belangrijke aanknopingspunten kunnen geven voor inspanningen de komende tijd bij de Brabantse verbeteragenda en bij de uitwerking van het (landelijk) 'Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming'.

De verbeterpunten die daarnaast specifiek voor JBB zijn, worden opgepakt in de uitwerking van de bestuurlijke opdracht. De opnamestop in 2021 van JBB en de WSS heeft gezorgd voor vertraging bij het behalen van de normen en bij de door iedereen gewenste vernieuwing. Het biedt echter ook een kans om het plezier van werken in de jeugdbescherming te vergroten en samen met de GI's en andere zorgprofessionals te zorgen voor een goede toekomst voor kinderen en gezinnen in Brabant. We doen er daarom alles aan om nóg eerder en met nóg meer slagkracht de kinderen die aan een GI zijn toevertrouwd van de juiste hulp te voorzien. Daartoe ontwikkelen we de bestaande casustafels die een verschil kunnen maken, zoals het Regionaal Expert Team. Dit zodat de GI's eenvoudiger de gewenste hulp in kunnen zetten. Een 'taskforce inkoop' zorgt daarbij voor matching van vraag en specifiek schaars aanbod buiten de eigen regio.

Kwaliteitsverbetering

Gemeenten hebben met de vier GI's afgesproken om de uitwerking van de afspraken over de gewenste kwaliteit op te nemen in een bredere verbeteragenda. In het voorbereidend proces zijn ook de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis betrokken. Momenteel wordt de verbreding naar onder andere de gemeentelijke toegangen gemaakt.
Deze agenda, een meerjarig kompas, heeft als doel overeenstemming te krijgen over de wijze van uitvoering van de zorg en de wijze waarop de opdrachtgever- opdrachtnemer relatie ingericht wordt. Een deel van de afspraken uit deze verbeteragenda zullen gevolgen hebben voor de werkwijze van de GI's. De kwaliteit die met de verbeteragenda nagestreefd wordt, wordt beschouwd in het licht van de toekomstige werkwijze van de jeugdbeschermingsketen; de landelijke stip op de horizon. Dit is een ambitie voorbij de bodemeis die nu tijdelijk aan de GI's gesteld wordt.

Eerder hebben de gemeenten van de vijf regio's de tarieven bijgesteld naar een boven-gemiddeld tarief, ook bedoeld als armslag voor 'risico' en 'innovatie'. In relatie tot de dialoog over kwaliteit is landelijk een generiek tarief en waardering voor jeugdzorgwerkers gespreksonderwerp geworden. Dit omdat de dialoog over passende tarieven in meerdere regio's in Nederland met de GI's wordt gevoerd.

Stand van zaken bedrijfsvoering JBB
2021 is voor JBB een turbulent jaar geweest. De problemen van JBB zijn nog allerminst ten einde, ondanks de inzet van JBB en gemeenten. Nog steeds wordt niet aan de normen voldaan; er is veel personeelsverloop, een hoog ziekteverzuim en weinig instroom van nieuw personeel. Ook de werkdruk blijft onveranderd hoog. Daarom heeft JBB een voorstel gedaan om uit deze negatieve spiraal te komen.

Met het verstrekken van een bijdrage aan JBB ter uitvoering van de bestuursopdracht, het plan van aanpak en het voorstel voor de verbeteragenda wordt een set aan maatregelen genomen die bijdragen aan: tijdig een vaste jeugdbeschermer, een gedragen koers en tijdig passende hulp.

De bijdrage is bedoeld om JBB een éénmalige impuls te geven voor het verstevigen van de arbeidsmarktaanpak, ondersteuning van de jeugdbeschermers en om zo de vitaliteit van de medewerkers te verhogen; het vak moet weer aantrekkelijk worden!
De extra regionale investering voor 2022 bedraagt € 1.184.276 en wordt voldaan uit de gereserveerde middelen van het Transformatieproject, onderdeel; "Wonen doe je Thuis". Dekking vanuit deze middelen zorgt niet voor knelpunten in (lopende) Transformatieprojecten.

Met voorgestelde bijdrage is afgesproken dat:
- JBB zal investeren in personeel, 'binden en boeien', nieuwe mensen kan aantrekken en dat het ziekteverzuim daardoor daalt.
- Kinderen en ouders in onze gemeente en regio beter geholpen worden door een vaste jeugdbeschermer en door het uitzetten en uitvoeren van een koers waar jeugdzorgwerker en kinderen en ouders achter staan.
- JBB in staat is om per 2023 te komen tot een structureel sluitende begroting.

Om risico's te beperken worden voorwaarden gesteld aan de bijdrage. De belangrijkste is de aanstelling van een programmamanager bij JBB, die visie en inhoudelijke expertise toevoegt. De programmamanager rapporteert aan account-houdende gemeente Tilburg en aan de bestuurder van JBB. Om de financiële risico's te beperken, wordt de bijdrage in twee tranches betaald. De bijdrage wordt apart gezet en gemeenten en Jeugdautoriteit monitoren de rechtmatige en doelmatige inzet van de middelen.

Er is vertrouwen dat JBB de slag naar de toekomst kan maken. Echter kan niet alles voorzien worden. Alternatieven zijn dat de werkzaamheden van JBB door een andere GI worden overgenomen, dat JBB fuseert met een andere GI of dat een nieuwe GI wordt gestart. Deze alternatieven zijn niet eenvoudig te realiseren.

Tot slot

Voor ons staat het welzijn van kinderen, jongeren en gezinnen voorop. De komende maanden werken we hard aan oplossingen op de korte termijn en aan structurele verbeteringen voor de lange termijn om kwetsbare kinderen en jongeren tijdig goede hulp te bieden. U wordt actief geïnformeerd over de voortgang.

Met vriendelijke groet,

Kees van Geffen,
Wethouder Jeugdhulp c.a.